Europees Parlement
2019-2024

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

2023/2172(DEC)

24.1.2024

ADVIES

van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

aan de Commissie begrotingscontrole

inzake het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Grens- en kustwachtagentschap voor het begrotingsjaar 2022 (2023/2172(DEC))

Rapporteur voor advies: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken verzoekt de bevoegde Commissie begrotingscontrole onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. is verheugd dat de Europese Rekenkamer (hierna de "Rekenkamer" genoemd) heeft vastgesteld dat onderliggende verrichtingen bij de jaarrekening van het Europees Grens- en kustwachtagentschap (hierna "Frontex" of "Agentschap" genoemd) voor het begrotingsjaar 2022 op alle materiële punten wettig en regelmatig zijn;

2. verwijst naar haar eerdere kwijtingsresoluties, waarin tekortkomingen werden vastgesteld met betrekking tot het kader voor de grondrechten, transparantie, gegevensbescherming en de managementcultuur, die het Parlement ertoe hebben gebracht geen kwijting te verlenen voor de uitvoering van de begroting van het Agentschap voor het begrotingsjaar 2020; is verheugd over de samenwerking met de kwijtingsautoriteit; neemt kennis van de vooruitgang die is geboekt door het tussentijdse en nieuwe management bij de follow-up van de aanbevelingen om de bedrijfscontinuïteit van Frontex, het toezicht en de verantwoordingsplicht te waarborgen; verzoekt het nieuwe management zich te blijven inzetten voor een grondige heroriëntering van de organisatiecultuur van het Agentschap en hierover regelmatig verslag uit te brengen aan de kwijtingsautoriteit;

3. benadrukt dat er behoefte is aan een sterk, doeltreffend en goed functionerend Frontex dat de lidstaten kan bijstaan bij het doeltreffend beheren van de gemeenschappelijke buitengrenzen van de Europese Unie en bij het waarborgen van een geïntegreerd grensbeheer met volledige inachtneming van de grondrechten;

4. neemt nota van de snelle reactie en steun van Frontex aan de lidstaten om de gevolgen van de Russische invasie van Oekraïne aan te pakken; is ingenomen met de inzet van ongeveer 500 functionarissen van het permanent korps langs de oostelijke EU-grens die van Finland naar Roemenië loopt, waaronder meer dan 350 functionarissen aan de grenzen tussen de EU en Oekraïne; erkent dat de route door het centrale Middellandse Zeegebied de belangrijkste migratieroute naar de EU blijft; merkt op dat er voldoende middelen en procedures van de EU en de lidstaten moeten worden ingezet om levens te helpen redden, in overeenstemming met het verdrag inzake opsporing en redding op zee en zonder dat dit ertoe leidt dat migranten in onveilige havens aan land gaan;

5. merkt op dat Frontex in 2022 de lidstaten heeft gesteund met de inzet van het permanent korps voor meer dan 617 000 mandagen en van middelen op zee, in de lucht en op het land voor meer dan 111 000 inzetdagen bij 20 operaties, waaronder 102 nieuwe operationele locaties; stelt voorts vast dat Frontex meer steun aan de lidstaten heeft verleend om bij 24 868 irreguliere aankomsten voor een doeltreffende terugkeer te helpen zorgen; is ingenomen met de inzet en bijstand van het personeel van Frontex in de Republiek Moldavië na de ondertekening van de overeenkomst tussen de EU en Moldavië inzake samenwerking op het gebied van grensbeheer;

6. stelt vast dat Frontex het grootste agentschap van de EU is dat de afgelopen jaren, in overeenstemming met zijn nieuwe verantwoordelijkheden, meermaals een aanzienlijke verhoging van de begroting heeft gekend; herinnert eraan dat de EU in 2023 een

bijdrage van 788 miljoen EUR heeft geleverd ten opzichte van 704 miljoen EUR in 2022; wijst er nogmaals op dat Frontex met zijn nieuwe mandaat in 2019 versterking op het gebied van personeel en technische uitrusting heeft gekregen; stelt vast dat in het licht van de complexe geopolitieke situatie, die door de niet-uitgelokte Russische agressie tegen Oekraïne duidelijk is geworden, het belang van Frontex bij de ondersteuning van de lidstaten aanzienlijk is toegenomen en dat de inspanningen op het gebied van personele en materiële middelen moeten worden voortgezet; benadrukt dat de grotere verantwoordelijkheden en de verhoging van de begroting van het Agentschap gepaard moeten gaan met overeenkomstige maatregelen om de verantwoordingsplicht, transparantie en controle op de naleving van het recht van de Unie door het Agentschap te waarborgen;

7. is ingenomen met het feit dat Frontex 99,4 % van zijn begroting voor 2022 heeft uitgevoerd, waaruit de efficiëntie en doeltreffendheid van de ingevoerde interne controles blijken, net als de aanzienlijke verbeteringen die in het begrotingsbeheer zijn aangebracht; is ingenomen met het feit dat er maatregelen zijn genomen en dat er vooruitgang is geboekt om gevolg te geven aan een aantal opmerkingen; merkt echter op dat veel opmerkingen van de Rekenkamer uit voorgaande jaren nog niet zijn afgesloten, onder meer met betrekking tot het hoge niveau van overdrachten en annuleringen, evenals vertragingen in het betalingsproces en bij annuleringen; neemt kennis van de twee opmerkingen over overheidsopdrachten die moeten worden behandeld om onregelmatigheden bij de uitvoering van overheidsopdrachten te voorkomen, namelijk de vertragingen bij de betalingsprocessen van Frontex en het gebrek aan beperkende maatregelen om mogelijke belangenconflicten bij aanwerving aan te pakken; herinnert eraan dat Frontex door deze tekortkomingen reputatieschade en juridische risico’s kan oplopen;

8. is ingenomen met het feit dat het Agentschap in de loop van de afgelopen twee jaar aanzienlijke veranderingen in het management heeft doorgevoerd, waaronder een nieuwe plaatsvervangende grondrechtenfunctionaris, een nieuwe voorzitter van zijn raad van bestuur, twee nieuwe plaatsvervangende uitvoerende directeuren en de benoeming van een nieuwe uitvoerend directeur; stelt vast dat er samen met de nationale autoriteiten actieplannen zijn opgesteld om de misstanden uit het verleden en het heden recht te zetten; toont zich voorts ingenomen met de stappen die Frontex heeft ondernomen om een transitieproces te doorlopen, de managementcultuur te verbeteren en het welzijn van het personeel te bevorderen; dringt er bij de nieuwe directie op aan de nodige hervormingen door te voeren, met name op het gebied van de grondrechten, transparantie en efficiëntie van de interne procedures, en om de verantwoordingsplicht ten aanzien van het Parlement en de Raad te vergroten, overeenkomstig het toepasselijke rechtskader;

9. is ingenomen met de versterking van het Bureau voor de grondrechten, met de totstandbrenging van een netwerk van contactpunten voor de grondrechten binnen al zijn entiteiten met als doel om expertise op het gebied van grondrechten in alle werkgebieden te ontwikkelen, en met het actieplan voor de grondrechten; herinnert eraan dat 8 van de 87 activiteiten waarin het actieplan voorziet om de grondrechten in alle werkzaamheden van het Agentschap te integreren, volledig zijn uitgevoerd; 56 activiteiten zijn uitgevoerd en 56 activiteiten zijn momenteel in uitvoering (ze worden systematisch en doorlopend toegepast); 17 activiteiten zijn deels uitgevoerd;

2 activiteiten liepen vertraging op;

10. merkt op dat er, naar aanleiding van de aanbevelingen voor een doeltreffend grensagentschap dat de grondrechten eerbiedigt en met het oog op een verbetering van de verantwoordingsplicht, de regelmatigheid en de wettigheid van alle activiteiten van Frontex, nog eens 22 toezichthouders voor de grondrechten extern zijn aangeworven; herinnert eraan dat alle toezichthouders voor de grondrechten zo spoedig mogelijk via de geschikte procedures op AD-niveau moeten worden aangeworven; wijst erop dat er, op basis van het bijgewerkte mandaat van het Agentschap, steeds meer toezichthouders voor de grondrechten moeten worden aangeworven; stelt op prijs dat de toezichthouders voor de grondrechten voor in totaal 1 183 dagen zijn ingezet en dat daarbij 50 landen zijn bezocht, wat een aanzienlijke toename is in vergelijking met het voorgaande jaar;

11. herinnert eraan dat Frontex en de betrokken autoriteiten van de lidstaten aangewezen zijn om sterke en goed beschermde Europese buitengrenzen te waarborgen, met inachtneming van de grondrechten en de verplichtingen op het gebied van internationale bescherming; merkt op dat de grondrechtenfunctionaris in zijn advies van 1 september 2022 heeft geconcludeerd dat aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 46 van de Frontex-verordening was voldaan; stelt bovendien vast dat de werkgroep voor de grondrechten van het Agentschap uit hoofde van artikel 46 een reeks aanbevelingen heeft gedaan met betrekking tot de grondrechten in Griekenland, waarvan er in oktober 2023 vier volledig waren uitgevoerd; merkt op dat de werkgroep van het Agentschap voornemens is toezicht te houden op verdere voortgang en dat de toepassing van de aanbevolen maatregelen wordt voortgezet; dringt erop aan prioriteit te geven aan de volledige uitvoering van alle aanbevelingen en roept Frontex op het Parlement te blijven informeren over de geboekte vooruitgang;

12. wijst op de maatregelen van Frontex op het vlak van transparantie en controle, met name door het Parlement en de Raad een overzicht te bieden van zijn werkzaamheden via een nieuw rapportage-instrument genaamd “dashboard”; moedigt de voorzitters van de raad van bestuur van het Agentschap aan om waarnemers van het Parlement voor zijn vergaderingen te blijven uitnodigen en om te overwegen de uitnodigingen tot alle agendapunten uit te breiden, met inbegrip van punten die worden besproken met gesloten deuren, en om alle ondersteunende documenten zonder uitzondering en, indien nodig, op vertrouwelijke wijze te blijven verstrekken;

13, wijst nogmaals op de aanbevelingen van de Ombudsman in zaak OI/4/2021/MHZ, waarin Frontex wordt opgeroepen tot een proactievere benadering van transparantie teneinde een grotere verantwoordingsplicht voor zijn operaties te waarborgen, evenals op de aanbevelingen van de Ombudsman in zaak OI/4/2022/PB met betrekking tot de praktijken van het Agentschap bij de behandeling van verzoeken om toegang tot documenten; neemt kennis van de ontwikkeling en verdere uitvoering van een alomvattend actieplan om uitvoering te geven aan de aanbevelingen die de Ombudsman in 2020 en 2021 aan Frontex heeft gedaan met het oog op de doeltreffendheid en transparantie van het klachtenmechanisme van Frontex, de rol en onafhankelijkheid van zijn grondrechtenfunctionaris, de naleving van de verplichtingen op het gebied van de grondrechten en de verantwoordingsplicht;

14. wijst nogmaals op het besluit van de Europese Toezichthouder voor

gegevensbescherming (EDPS) met betrekking tot twee besluiten van de raad van bestuur, waarin de EDPS de nadruk legde op verschillende gebieden, waaronder de toegenomen verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens die zouden kunnen leiden tot niet-naleving van Verordening (EU) 2018/1725; merkt op dat het Agentschap een uitvoeringsplan heeft opgesteld om gevolg te geven aan de aanbevelingen van de EDPS; verzoekt het Agentschap de samenwerking met de EDPS voort te zetten om alle openstaande kwesties aan te pakken;

15. stelt vast dat er een actieplan wordt opgesteld voor de follow-up van de kwesties die aan de orde zijn gesteld in het verslag van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) dat in januari 2023 aan de raad van bestuur van het Agentschap was voorgelegd; dringt er bij het Agentschap op aan de kwesties die in het OLAF-verslag zijn aangekaart, volledig aan te pakken en verslag te blijven uitbrengen over de vooruitgang die in dit verband is geboekt; herinnert eraan dat er een tweede OLAF-onderzoek loopt naar de managementpraktijken van het Agentschap, amper negen maanden nadat het eerste OLAF-onderzoek werd afgesloten; roept het Agentschap op om beschuldigingen van wangedrag grondig te controleren en te onderzoeken; verzoekt het Agentschap om in alle onderzoeksfasen ten volle en loyaal met OLAF samen te werken en regelmatig verslag uit te brengen aan het Europees Parlement over de geboekte voortgang en de resultaten van het onderzoek;

16. uit zijn bezorgdheid over de openstaande juridische kwesties en de kritiek op de betrokkenheid van het Agentschap bij schendingen van de mensenrechten, met name pushbacks aan de buitengrenzen van de EU, aangezien dit niet in overeenstemming is met de regelgeving van het Agentschap;

17. wijst op de toelichtende paragraaf van de Rekenkamer over de onjuiste berekening van de bijdragen van de geassocieerde Schengenlanden; maakt zich zorgen over het feit dat de overeenkomsten tussen de EU en de geassocieerde Schengenlanden, die als rechtsgrondslag dienen voor de berekening van hun bijdragen aan de EU-begroting, onduidelijk en voor verschillende interpretaties vatbaar zijn, wat leidt tot een lagere bijdrage van de geassocieerde Schengenlanden, berekend op ongeveer 7 %; wijst er nogmaals op dat het Agentschap in zijn antwoord heeft bevestigd dat het gaat om een vaste praktijk voor de berekening van de bijdragen van de geassocieerde Schengenlanden en dat deze praktijk door de raad van bestuur en de Commissie is goedgekeurd; verzoekt de Commissie deze overeenkomsten onder de loep te nemen aangezien er niet één enkele automatische formule bestaat voor het vaststellen van de bijdragen aan de begrotingen van de EU en de agentschappen;

18. neemt voorts kennis van de tweede toelichtende paragraaf van de Rekenkamer over de certificering van de rekeningen voor het tweede opeenvolgende jaar; neemt kennis van het antwoord van het Agentschap waarin wordt verklaard dat de rekeningen niet konden worden gecertificeerd omdat er informatie ontbrak over een IT-systeem (Mission Management System) dat eigendom is van de Commissie en dat boekhoudgegevens levert;

19. verzoekt Frontex om prioriteit te geven aan de volledige uitvoering van alle openstaande aanbevelingen van de Europese audit- en controleorganen, met name die van de werkgroep voor toezicht op Frontex van het Europees Parlement, de Europese

Ombudsman, de Europese Rekenkamer en de door Frontex opgerichte werkgroep voor de grondrechten en juridische operationele aspecten van operaties, alsook aan de uitvoering van alle vereiste maatregelen uit het OLAF-verslag naar aanleiding van het desbetreffende onderzoek om alle daarin genoemde kwesties op te lossen; moedigt het Agentschap aan zijn huidige inspanningen op te voeren en alle nodige maatregelen te nemen om een volledige naleving van de EU-normen te garanderen, met name op het gebied van financieel en begrotingsbeheer, grondrechten, organisatiecultuur en transparantie.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het advies input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	23.1.2024
Uitslag eindstemming	+: 42 –: 12 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding